

Ἑλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΑΗΜΟΣ
Ἀριθμός φύλλου 296

1 Μαρτίου 2011

Τό πολιτιστικό μας ὄραμα

"Τί ἐστὶν ἄνθρωπος;"

τό θολό κλίμα τῆς ἐποχῆς μας φτάσαμε νά ἀμφισβητοῦμε τήν ὑπαρξιακή μας ταυτότητα. Ἐκδιπλώνουμε, μέ ἀκράτητη καύχηση τίς πτυχές τοῦ πολιτισμοῦ μας. Καί δέ βρῖσκουμε κοινό μονοπάτι, γιά νά προσεγγίσουμε τόν τεχνουργό τοῦ πολύπτυχου πολιτιστικοῦ φάσματος καί συγγραφέα τῆς παγκόσμιας ἱστορικῆς βίβλου. Ἡ ἀτέρμονη κτίσις, μέ τήν ἀσύλληπτη πλοκή της καί τίς ἐκρηκτικές ἀνακατατάξεις της, ἐρεθίζει τήν περιέργειά μας, διεγείρει τό ἐρευνητικό μας ἐνδιαφέρον, αἰχμαλωτίζει τήν προσοχή μας καί μᾶς ἐμπλουτίζει, σταγόνα-σταγόνα, μέ τίς ὁμορφιές της καί μέ τά μυστικά της. Ἡ ἀνθρώπινη ὑπόσταση, ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτός μας, πού ἀνήσυχος καί ἀχόρταγος συλλέγει τίς ρανίδες τῆς γνώσης καί στήνει τό πολυδύναμο ἐργαστήρι τῆς τεχνολογικῆς ἀνάπτυξης καί τῆς ἀχόρταγης ἐκμετάλλευσης, παρμένει μυστήριο. Παράγοντας ἀδιευκρίνιστος καί ἀπροσδιόρι-

στος στό μεγαλείο του καί, στήν παράλληλη, μικρότητά του. Ἀσος, στήν πολλή του σοφία. Ἀδύναμος, στήν ἀπεριόριστη δεξιότητά του. Καί μυστηριώδης, στίς κινήσεις του πρὸς τήν ἀλήθεια ἢ πρὸς τό ψέμα, πρὸς τήν ἀξία ἢ πρὸς τήν ἀπαξία, πρὸς τήν χαρά τῆς ζωῆς ἢ πρὸς τήν πνικτική ἀγωνία τοῦ θανάτου. Τήν κτίση τήν ψάχνουμε, τή μελετᾶμε, τήν ἀξιοποιοῦμε ἢ τήν καταστρέφουμε, νομιμοποιώντας, γιά τόν ἑαυτό μας, τό διπλό, χαρισματικό πρόνομιο τοῦ ἰδιοκτήτη καί τοῦ τεχνίτη. Τήν ὑπαρξή μας, τήν ἔλλογη εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τήν ποτίζουμε μέ τό μεθυστικό ἢ, μᾶλλον, μέ τό ὑπνωτικό πιστό τῆς ἀλαζονίας καί τῆς αὐταρέσκειας καί τήν κλείνουμε ἔξω καί μακριά ἀπ' τόν παράδεισο τῆς αὐτογνωσίας, τῆς αὐτοκαλλιέργειας καί τῆς ἀξιοκρατίας.

Σ' αὐτό τό κλίμα, τό ζοφερό καί πνικτικό, θά τολμήσω μιά δυναμική κίνηση. Νά φέρω στήν τράπεζα τοῦ διαλόγου τόν ἀνέγγιχτο ἀπό τούς μάγους τῆς προπαγάνδας προβληματισμό. τό "τί ἐστὶν ἄνθρωπος;". Οἱ σύγχρονοι διαφημιστές ταυτίζουν τήν πολιτιστική ἀνάπτυξη μέ τήν ἀνακύκλωση τῆς εὐμάρειας. Οἱ θαυμαστές τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ, ἀνακαλύπτουν τήν ἀνθοφορία καί τήν καρποφορία στά βάθη τῆς ὑπαρξης, στόν ἀγρό τῆς ψυχῆς, ἐκεῖ, πού ἀπλώνεται ἡ δρόσος τοῦ Πνεύματος καί βλαστάνουν ἡ πίστη, ἡ ἐλπίδα καί ἡ ἀγάπη.

Θά στρώσω μπροστά σας μιά φράση τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Χρυσόστομου. Τοῦ λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας, μέ τήν ἀπαστράπτουσα ἀγιότητα καί μέ τήν ἀκαταμάχητη πειστικότητα τῆς διδαχῆς του. Ὁ ἴδιος συναρπάζεται καί μόνο μέ τήν κατάθεση τοῦ ἐρωτήματος: "τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος;". Καί προστρέχει στό φωτισμένο Ἀπόστολο καί δάσκαλο, στόν Παῦλο, γιά νά ἀφουγκραστεῖ καί νά ὁσφρανθεῖ τήν εὐωδιά τῆς ἀπόκρισης καί νά τήν μεταφέρει στό ἀκροατήριό του: "Τί ποτε ἐστὶν ἄνθρωπος, καί ὅση τῆς φύσεως τῆς ἡμετέρας ἡ εὐγένεια ἔδειξε μάλιστα πάντων ἀνθρώπων ὁ Παῦλος. καί νῦν ἔστηκεν, ἐξ οὗ γέγονε, λαμπρᾷ τῇ φωνῇ πρὸς ἅπαντας τούς ἐγκαλοῦντας ἡμῶν τῇ κατασκευῇ ἀπολογούμενος ὑπέρ τοῦ Δεσπότου, καί προτρέπων ἐπ' ἀρετῇ, καί τά ἀναίσχυντα τῶν βλασφημῶν ἐμφράττων στόματα καί δεικνύς ὅτι ἀγγέλων καί ἀνθρώπων οὐ πολὺ τό μέσον, ἐάν ἐθέλωμεν προσέχειν ἑαυτοῖς". (Εἰς τόν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον, ὁμιλία β'). (Τί εἶναι ὁ

άνθρωπος καὶ πόση εἶναι ἡ εὐγένεια τῆς φύσης μας τό ἔδειξε, καλύτερα ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὁ Παῦλος. Καί τώρα στέκεται, ἀπὸ κεῖ πού βρίσκεται καί μέ καθαρὴ φωνὴ ἀπευθύνεται σέ ὅλους ἐκείνους, πού μᾶς ἐγκαλοῦν γιὰ τὴν κατασκευὴ μας, ἀπολογεῖται ὑπὲρ τοῦ Δεσπότη μας καί προτρέπει ὅλους σέ ἀρετὴ, φράζοντας τὰ ἀναίσχυντα στόματα τῶν βλασφημῶν καὶ ἀποδεικνύοντας ὅτι δέν ἀπέχουν πολὺ οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, ἂν θέλουμε νὰ προσέχουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας).

Οποῖος ἀπὸ μᾶς, ἐντυπωσιασμένος ἀπὸ τὴ διακήρυξη τῆς Χρυσοστομικῆς γραφίδας, πιάσει στό χέρι του τὰ ἱερά κείμενα τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀποστόλου Παύλου, θά συγκλονιστεῖ ἀπὸ τὴν ὑψηλὴ ἀνθρωπολογικὴ διδαχὴ του. Ἀπὸ τὴ μιά ἄκρη τῶν κειμένων του, ἴσαμε τὴν ἄλλη, προβάλλεται τό μεγαλεῖο τῆς ἀνθρώπινης φύσης μας. "Τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκει αὐτοῦ (πού τόν θυμᾶσαι) ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτη αὐτόν (πού τόν ἐπισκέπτεσαι καί τόν φροντίζεις), ἡλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξη καί τιμὴ ἐστεφάνωσας αὐτόν" (Εβρ. β' 6--7). Ὑλικὴ ἢ σωματικὴ διάπλαση τοῦ ἀνθρώπου. Γεμάτη μέ θεῖες δωρεές ἢ ὑπόστασή του. Περιορισμένη ἢ διαδρομὴ του στὴν ἱστορικὴ ἐπικαιρότητα. Ἀτέρμονη ἢ πληρότητα τῆς χαρᾶς του στὴν αἰώνια Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Εναρμονισμένοι στὴν Παύλεια ἐμπειρία καί στὴν Παύλεια ἀνθρωπολογία καί οἱ Πατέρες, πού ἔζησαν καί ἀγωνίστηκαν πρὶν ἀπὸ τὸν ἱερό Χρυσόστομο καί ἐκεῖνοι, πού ἐγγράφηκαν στὶς κατοπινὲς σελίδες τῶν ἀγιολογιῶν τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης γράφει καὶ διακηρύττει: "Ἐγένετο γάρ ὁ ἄνθρωπος, φησί, κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν, ὅπερ ἐνδείκνυται τό τῶν ἀγαθῶν ἀκρότατόν τε καί τελειότατον (ἡ δημιουργία του κατ' εἰκόνα καί ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ εἶναι τό μεγαλύτερο καί τελειότερο ἀγαθόν). Τί γάρ ἂν ὑπέρτερον εὐρεθεῖ τῆς πρὸς τόν Θεόν ὁμοιώσεως;" (Ὁμιλία ιε' "εἰς τό ἄσμα Ἀσμάτων"). Ὁ Μέγας Βασίλειος, μέ τὴ θεόπνευστη διδαχὴ του ζωγραφίζει τόν ἄνθρωπο καί ἐπισημαίνει, "Κάτω κεῖται ἄνθρωπος, καί ἡ χεὶρ κάτω, ἀλλ' ἡ διάνοια ἀναβαίνει, καί διὰ τῆς τέχνης ἐφικτὰ γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ πάντα" ("Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου γενέσεως" Ι, 10). Ἡ ἀνθρωπολογία αὕτη, πού δέν καταγράφει ὑποψίες ἢ προσωπικὲς προσ-

εγγίσεις ανήσυχων μελετητῶν τῆς ἀνθρώπινης ὑπόστασης, ἀλλὰ συναρμόζει τὴν ἀνθρώπινη, προσευχητική ἀναφορά τῶν προβληματισμῶν στὴν πληρότητα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, μέ τὴν ἀποκαλυπτική ἐνημέρωση ἀπὸ τό θησαυρισμένο πλοῦτο τῆς θεϊκῆς Ἀποκάλυψης καὶ ἀπὸ τὴ χαρισματική ἐμπειρία τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου μας καὶ τῶν φωτισμένων διαδόχων τους, δέν ἀφήνει περιθώρια γιὰ ὑποτίμηση τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας καὶ ἔνταξής της σέ πλαστογραφημένα σχήματα ἐξελίξεως.

Διαφορετικό, κυριολεκτικά ἀνατρεπτικό σύνθημα σαλπίζει στὴν ἐποχή μας καὶ στὰ ἀνήσυχα λαϊκὰ κυκλώματα ἢ ἐκφυλισμένη καὶ πολιτικοποιημένη προπαγάνδα τῆς ἀθεΐας. Γνωστή ἢ θεωρία τοῦ Δαρβίνου. Δημιουργεῖ ἓνα σύστημα ἀτέρμονης ἐξέλιξης, πού ξεκινάει ἀπὸ τό μονοκύταρο ὀργανισμό καὶ φτάνει στὴν ὑπαρξιακὴ τελειότητα τοῦ ἀνθρώπου. Δέ διαθέτει, ὅμως, ἐπιστημονικά ἐρείσματα, πού νά ἐπιβεβαιώνουν τὸν ὑποτιθέμενο ἐξελικτικὸ μηχανισμό καὶ νά πείθουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀπόγονος τοῦ χιμπατζῆ. Οἱ ἴδιοι οἱ μαθητές τοῦ Δαρβίνου ἀνέτρεψαν τίς θεωρίες τοῦ δασκάλου τους. Καὶ ἔμειναν νά προβληματίζονται μπροστὰ στὴν ιδιόμορφη, πολυσύνθετη ἀνθρώπινη προσωπικότητα, πού ὄχι μόνο ἀναπαράγεται καὶ πολλαπλασιάζεται, ἀλλὰ σκέφτεται, διαλέγεται, διερευνᾷ τὰ μυστήρια τῆς Δημιουργίας, καλλιεργεῖ τὴν ἐπιστήμη, ἀξιολογεῖ τό ἦθος, ἀνυψώνει τὴν ὑπαρξὴ στὴν ἐκπαγλὴ στάθμη τῆς ἀγιότητας, δημιουργεῖ πολιτισμό καὶ ἐγγράφει ἱστορία μοναδικῆς πλοκῆς καὶ ποιότητας.

Ενῶ οἱ ἀπόψεις τοῦ Δαρβίνου δέ βρίσκουν πρόσβαση στὰ ἀναπτυγμένα σημερινὰ ἐπιστημονικά κυκλώματα, ἢ προπαγάνδα διασπείρεται στὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ἀπὸ τό ἀθεϊστικὸ μπλόκ, ὑπηρετώντας τὴν πολιτικὴ σκοπιμότητα. Τὸν ἐγκλωβισμό τῶν ἀνθρώπων στό σχῆμα τῆς ἀγνωσίας καὶ τῆς ἐγκατάλειψης. Καὶ τὴν πρόσδεσή τους στὰ ἰδεολογικά καὶ στὰ οἰκονομικά πλέγματα τῆς παγκόσμιας ἐκμετάλλευσης. Εἶναι ἀδιανόητη καὶ ἀπαράδεκτη ἡ ὑποβάθμιση καὶ ὑποτίμηση τοῦ ἀνθρώπου, μέ τὴν ἔνταξή του στὴ γενεαλογικὴ ἀλυσίδα τῶν πιθηκοειδῶν, μέ ἀποκλειστικὸ στόχο τὴν ἀποσύνδεσή του ἀπὸ τὴν Ἱερὴ Οἰκογένεια τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία καὶ ἀπὸ τό πολιτιστικὸ σχῆμα τῆς πνευματικῆς ἀναβάθμισης καὶ τῆς ἠθικῆς ὁλοκλήρωσης.

Ἡ σκιερή τριετία(β)

Ο σημερινός μας Ἀρχιεπίσκοπος «ἐκ τοῦ σύνεγγυς» ἀποκαλύπτεται ὡς παγερό ἄγαλμα. Καί, «ἐκ τοῦ μακρόθεν», σκιά ἀπροσδιόριστη. Σηκώνει πάνω του τό βάρος τῶν ἀρχιεπισκοπικῶν διασημῶν. Καί βηματίζει ὡς βαριεστημένος μεταφορέας τοῦ πακέτου τῆς περιφρόνησης.

Στίς σελίδες, πού προηγήθηκαν, διαβάσαμε μερικές ἀπό τίς προβληματικές ἡγετικές ἐμφανίσεις του στά δυό Ἀνώτατα Διοικητικά Σώματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας καί στή Διαρκή Ἱερά Σύνοδο, πού ἔριξαν σκιές στό ἀρχιεπισκοπικό ὠμοφόριο καί δέσμευσαν τά πλήθη σέ ἀπόσταση σοβαρῆς ἐπιφύλαξης.

Ἡ ἐπίμονη καί ἀσταμάτητη προπαγάνδα τοῦ ἀθεϊστικοῦ μπλόκ, εἰσάγει ἓνα ιδιότυπο προβληματισμό. Ὅταν θαυμάζουμε τόν πολιτισμό μας, ἢ ὅταν δηλοποιοῦμε τό ὄραμά μας γιά ἀναβάθμισή του, ὁ ἔπαινός μας ἢ τό ὄραμά μας, καθηλώνεται θαυμαστικά καί ἐρευνητικά, στό τέλειο πλάσμα τοῦ Θεοῦ; Στή λογική, εὐγενική ὑπαρξη, στόν ἄρχοντα τῆς ὅλης Δημιουργίας, πού στοχάζεται, κρίνει, σχεδιάζει, καί πλάθει τίς τέχνες καί τόν πολιτισμό; Ἡ, ἐξ αἰτίας τοῦ δεσμοῦ μας καί τῆς ἐξάρτησής μας ἀπό τό ἀδικαίωτο ρεῦμα τῆς ἐποχῆς, ἀφοσιώνεται σέ κάποιο "κατιόντα" συγγενή τοῦ πιθήκου, πού τόν φωτογραφίζουμε καί τόν ἀναρτοῦμε στά σπίτια μας καί στά μουσεῖα μας, ὡς τόν σεβαστότερο προπάτορα τῆς γενιᾶς μας;

Στή συνέχεια της έρευνας, ή, ακριβέστερα, στην ατέρμονη κατάθεση της όδύνης μας, της προσωπικής του γράφοντος και της διάχυτης του πληρώματος, θά τολμήσουμε μιά φυλλομέτρηση των σχεδιασμών και των προγραμματισμών του ποιμαντικού έργου, πού υποτίθεται ότι δρομολόγησε και ολοκλήρωσε ο Αρχιεπίσκοπος Ίερώνυμος κατά την τριετία της εκκλησιαστικής ήγεμονίας του. Θά σκύψουμε νά μελετήσουμε και νά σταθμίσουμε τά ποιμαντικά ανοίγματα, πού έκανε στά εύρύτατα όρια της Αρχιεπισκοπής του. Καί, παράλληλα, θά αναζητήσουμε τά προγράμματα, πού κατάρτισε και έθεσε σέ λειτουργία ο Έπιτελικός Όργανισμός της Έκκλησίας της Ελλάδος, ή Αποστολική Διακονία, πού προεδρεύεται από τόν Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και διακινεί την έμπνευσή της, τά όράματά της και τούς ποιμαντικούς σχεδιασμούς της απ' άκρου σ' άκρο του ελληνικού χώρου.

Η πρώτη διαπίστωση, πού προκύπτει από την έρευνα του ανοίγματος, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των ποιμαντικών προγραμμάτων του κ. Ίερώνυμου, είναι ότι υπάρχει άγεφύρωτο χάσμα ανάμεσα στον διαφημιστικό πίνακα των υποτιθέμενων

δραστηριοτήτων του και της πράξης, πού έπαληθεύει ή πού διαψεύδει τίς τυποποιημένες δημοσιογραφικές έπαγγελίες.

Ένα πλήρη πίνακα της γραφειοκρατικής όργάνωσης και της κλαδικής ανάπτυξης του ποιμαντικού έργου στην Αρχιεπισκοπή Αθηνών τό βρίσκουμε στην επίσημη έκδοση, πού κυκλοφορεί μέ τόν τίτλο «Δίπτυχα της Έκκλησίας της Ελλάδος» και ανατυπώνεται, έμπλουτισμένα και συμπληρωμένα, κάθε χρόνο. Περιέχει τή διοικητική διάρθρωση όλόκληρης της Έκκλησίας της Ελλάδος και τά ποιμαντικά προγράμματα, πού βρίσκονται σέ εφαρμογή και σέ ανάπτυξη σέ όλα τά εκκλησιαστικά διαμερίσματα.

Οί σελίδες, οί αφιερωμένες στην άπεικόνιση της ένοριακής σύνθεσης της Αρχιεπισκοπής Αθηνών και στό σχεδιασμό του λειτουργικού, του διδακτικού και του φιλανθρωπικού μόχθου όλου του σώματος των ιερέων, πού βρίσκονται υπό την καθοδήγηση και τόν έλεγχο του προκαθήμενου της Έκκλησίας και όλων των λαϊκών μελών της, πού ως έμμισθοι ή ως έθελοντές, στρατεύονται στά εκκλησιαστικά διακονήματα, είναι τόσο πολλές, ώστε θά μπορούσαν νά συγκροτήσουν αύτοτελές τεύχος. Ποιά, όμως, είναι ή συγκομιδή του μόχθου τους; Ποιό τό μήνυμα πού περνάει, καθημερινά, στην επικαιρότητα;

Ποιά ἡ ἀνάλυση καί ἡ στάθμιση τῶν προβληματισμῶν, πού θολώνουν, ὁλοένα καί περισσότερο, τόν ὀρίζοντα καί κάνουν πνικτική καί ἀφορητή τήν ἀτμόσφαιρα τοῦ νεωτεριστοῦ πολιτιστικοῦ μορφώματος;

Οἱ ἐνημερωτικές σελίδες τῶν «Διπτύχων» τοῦ 2010 δημοσιοποιῶν ἕνα ἀρκετά ἐκτεταμένο πίνακα ποιμαντικῆς ὁργάνωσης στόν ἐκκλησιαστικό χώρο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ὡστόσο, ἡ εἰκόνα, πού προβάλλεται καί προσφέρεται ἀπό τίς σελίδες τοῦ ἐπίσημου καί ὑπεύθυνου αὐτοῦ τόμου ἀφήνει κενά, πού δρομολογοῦν ἐρωτήματα καί ἀνησυχίες στό ἐκκλησιαστικό πλήρωμα.

Ἐπιλέγω μερικά καί τά ἐκθέτω μπροστά σας.

1. Ὑπάρχει μιά μακρά σειρά θεμελιακῶν τομέων ποιμαντικῆς διακονίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, πού ἐντάσσονται στό γενικό πίνακα, ἀλλά πού συνοδεύονται μέ τήν ἔνδειξη «ὑπό ἀνασύσταση».

Η' ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, ὑπό ἀνασύσταση.

Η' ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ, ὑπό ἀνασύσταση.

Ι' ΤΟΜΕΑΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΕΩΣ, ὑπό ἀνασύσταση.

ΙΒ' ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ, ὑπό ἀνασύσταση.

Ἡ ἔνδειξη «ὑπό ἀνασύσταση» μπορεῖ νά σημαίνει, ὅτι ὁ κεντρικός

σχεδιαστής, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί οἱ στενοί συνεργάτες του δέν κατόρθωσαν ἀκόμα, ἔστω καί ἂν κύλησε μιά ὁλόκληρη τριετία, νά ἐκτιμήσουν τίς πνευματικές ἀνάγκες τοῦ ποιμνίου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, νά προσδιορίσουν τίς προτεραιότητες καί νά κάνουν πράξη τά προγράμματά τους. Ἐπὶ τρία ὁλόκληρα χρόνια βρίσκονται στόν προθάλαμο τῆς μελέτης, τῆς στάθμισης τῶν πνευματικῶν καί τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν καί τῆς κατάρτισης σχεδίου δράσης. Πότε θά ἀρχίσει τό καθαυτό ποιμαντικό ἔργο; Πότε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος καί ἡ συνοδεία του θά βγοῦν ἔξω ἀπό τό ἀνάκτορο τῆς χλιδῆς καί τῆς νωχελοῦς μελέτης, γιά νά ἀναζητήσουν τά πλανεμένα καί χαμένα πρόβατα; Αὐτά δέν εἶναι γνωστά.

Αὐτό τό πηγαῖο ἐρώτημα, πότε θά ἐγκαινιάσει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τήν ποιμαντική του προσφορά, θά σᾶς ἀναγκάσει νά προστρέξετε στήν ἐντελῶς καινούργια ἔκδοση τῶν «Διπτύχων», πού ἐνημερώνουν γιά τά ὁράματα καί τίς δραστηριότητες τοῦ ἔτους 2011.

Γυρίστε, λοιπόν τά ἡμερολογιακά φύλλα καί θά διαπιστώσετε, ὅτι σᾶς παραφυλάγει ἡ ἐκπληξη.

Στά «Δίπτυχα» τοῦ 2011, δέν κατατίθεται ἡ μαρτυρία, ὅτι οἱ σημαντικότερες Ἐπιτροπές τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου, πού ἴσαμε τήν 31η

Δεκεμβρίου ήταν υπό ανασύσταση, συγροτήθηκαν και βρίσκονται σέ πλήρη ανάπτυξη και σέ ὄργανό μόχθου. Οὔτε ἐπαναλαμβάνεται, ὅτι βρίσκονται υπό ανασύσταση. Ἄγνωστο γιά ποιο λόγο, ἔχουν ἐξαφανιστεῖ. Ἴσως κάποιος διακριτικός κάλαμος, πέρασε ἀπό πάνω τους καί τίς διέγραψε, γιά νά προλάβει τά σκωπτικά ἀχόλια καί νά ἀποφευχθεῖ ὁ διασυρμός τῶν προσώπων καί τῶν θεσμῶν.

Ἡ σβησμένη πιά ἔνδειξη τῶν Διπτύχων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὕπο ἀνασύσταση ὑποδήλωνε, ὅτι οἱ τομεῖς αὐτοί κάποτε λειτουργοῦσαν. Δέν ἐπισήμανε καί δέν διευκρίνιζε ἄν ἡ διακίνησή τους καί ἡ προσφορά τους ἀνταποκρινόταν στίς προδιαγραφές τῶν Πατέρων μας ἢ ἄν ἐντάσσονταν σέ σχήματα κοσμικῆς διαφήμισης. Μαρτυροῦσε, ὅμως, (ἐντιμα) ὅτι κατὰ τή διάδοχη περίοδο, ὅταν στό τιμόνι προήδρευε ὁ Ἱερώνυμος, οἱ διακόπτες τῆς ποιμαντικῆς ζωτικότητος ἦταν φρακαρισμένοι καί τό ὀργανωτικό κλιμάκιο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, τό ἀπορροφοῦσε ἡ ὀργάνωση ἐντυπωσιακῶν τελετῶν, καί δέν ἔβρισκε τό μονοπάτι, πού θά τό ὀδηγοῦσε «ἐπὶ τά ὄρη», γιά νά ἀναζητήσει καί νά σώσει «τό πλανόμενον» (Ματθ. ιη' 12).

Τώρα, τί μπορεῖ νά συμβεῖ, μετά τήν ὀριστική διαγραφή τῶν ποιμαντικῶν τομέων ἀπό τό κατάστιχο τῶν προγραμματισμῶν, δέν

εἶμαι σέ θέση νά σῶς ἐνημερώσω.

2. Στό ἴδιο κεφάλαιο τῶν «Διπτύχων» συναντᾶμε μιά ἀτέλειωτη σειρά ἐπιτροπῶν καί ὀργανισμῶν, πού προεδρεύονται ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο, ἀλλά, πού ἡ προεδρεία εἶναι μιά ἄκοπη καί ἀνώδυνη τιμητική διάκριση καί ὄχι μιά ὑπεύθυνη, πολυμοχθη, διαχείριση τοῦ ἡγετικού ἐκκλησιαστικοῦ χαρίσματος.

Οἱ κεντρικοί τομεῖς διαποίμανσης, στά ὄρια τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, εἶναι αὐτοί, πού προσδιορίζονται μέ τούς τίτλους τῶν τεσσάρων κεντρικῶν τομέων τῆς ποιμαντικῆς διακονίας, ἀλλά πού, δυστυχῶς, βρίσκονται, ἐπὶ μιά ὀλόκληρη τριετία, στήν κατάψυξη. Ὁ κ. Ἱερώνυμος κάθετα στήν ἐπίσημη καρέκλα τῆς προνομιακῆς ἐξουσίας. Θυμιάζεται καί πολυχρονίζεται ὡς Ἀρχιεπίσκοπος τῶν Ἀθηνῶν καί ἑνός εὐρύτατου μέρους τοῦ Ἀττικοῦ λεκανοπεδίου, ἀλλά δέ σχεδιάζει καί δέν μεθοδεύει τήν ἐπαφή του μέ τά πνευματικά του παιδιά καί δέν βγαίνει ἀπό τό καβούκι τῆς ἀπραξίας του καί τῆς ἀπόκρυψῆς του καί ἀπό τό θάλαμο τῆς ἀφωνίας του, γιά νά διδάξει, νά παρηγορήσει καί νά καλέσει σέ μετάνοια. Εἶναι ὑπαρκτός ὡς προεξάρχων τελετῶν καί ἀνύπαρκτος ὡς πατέρας καί ποιμένας.

Είμαι αναγκασμένος νά υπογραμμίσω, ὅτι, κατά τόν «Καταστατικό Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἡ εὐθύνη τοῦ κ. Ἱερώ-
 νυμου, γιά τόν προγραμματισμό, τήν ἀνάπτυξη καί τήν ἐκδίπλωση τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου, δέν ἐξαντλεῖται στά γεωγραφικά ὅρια τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος προεδρεύει στά δυό μεγάλα διοικητικά Σώματα, στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί στή Διαρκή Ἱερά Σύνοδο. Καί τά δυό αὐτά Συνοδικά Ὅργανα εἶναι ἐπιφορτισμένα μέ τήν ἀρμοδιότητα εὐρύτατης καί ἐπισταμένης διερεύνησης τῶν ποικίλων ρευμάτων τῆς ἐποχῆς μας. Τῶν ἰδεολογικῶν ἀγκυλώσεων, πού σκοτίζουν τόν ὑπαρξιακό καί τόν κοινωνικό ὀρίζοντα. Τῶν πνευματικῶν καί ἠθικῶν ἀποκλίσεων, πού ματώνουν τήν ἀξιοπρέπεια. Τῶν ὀμαδοποιήσεων, πού φιμώνουν τήν ἀτομική ἐλευθερία καί σύρουν τίς μάζες στήν ἐξυπηρέτηση τῶν συμφερόντων τῆς ὀλιγαρχίας. Ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας καί ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος, ὀφειλετικά ἄγρυπνες, ὀφείλουν νά διερευνοῦν τή σημερινή προβληματική τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας καί νά μεθοδεύουν τή διδακτική καί τή χαρισματική ἐξόρμηση τῶν ποιμένων.

Ὁ παράπλευρος Ὅργανισμός,

πού προωθεῖ τούς σχεδιασμούς τῶν Συνοδικῶν διαβουλευσεων καί τούς μετουσιώνει σέ πράξη, εἶναι ἡ Ἀποστολική Διακονία. Μιά ἰδιαίτερη ἐκκλησιαστική Ὑπηρεσία, πού προεδρεύεται καί αὐτή ἀπό τόν ἐκάστοτε Ἀρχιεπίσκοπο.

Μεταφέρω ἕνα ἀπόσπασμα ἀπό τά «δίπτυχα», πού προσδιορίζει, μέ ἀκρίβεια, τή θέση καί τήν ἀρμοδιότητα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας στό πλαίσιο τῆς Συνοδικῆς Διοίκησης καί τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος:

«Ἡ Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τελοῦσα ὑπό τήν ἐποπτεῖαν καί τόν ἔλεγχον τῆς Δ.Ι.Σ., μεριμνᾷ διά τόν προγραμματισμόν, τήν διοργάνωσιν καί τήν ἐκτέλεσιν τοῦ καθ' ὅλου ἱεραποστολικοῦ καί μορφωτικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας. Εἰδικότερον, σκοποί τῆς Α.Δ. εἶναι: α) ἡ μέριμνα διά τόν καταρτισμόν καί τήν ἐπιμόρφωσιν ἱεροκληρῶν, ἑξομολόγων καί συνεργατῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου. β) Ἡ συστηματική μελέτη καί ὀργάνωσις τοῦ ἐν γένει κατηχητικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἄρτιος καταρτισμός στελεχῶν καί ἡ συμπαράστασις εἰς τήν σπουδάζουσιν νεολαίαν. γ) Ἡ διά παντός προσφόρου μέσου ἐνίσχυσις τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἡ ἐνημέρωσις τῶν ἐπισκεπτομένων τήν Ἑλλάδα ξένων, ὡς καί ἡ συμπαράστασις εἰς τούς κατὰ τόπους ὀρθοδόξους φορεῖς διά

τήν ἀνάπτυξιν τῆς ὀρθοδόξου ἱεραποστολῆς. δ) Ἡ φροντίς διὰ τὴν μόρφωσιν κοινωνικῶν ἔργατῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ κοινωνικοῦ αὐτῆς ἔργου. ε) Ἡ μέριμνα διὰ τὰς πάσης φύσεως ἐκδόσεις τῆς Ἐκκλησίας. ς) Ἡ προετοιμασία ἐκκλησιαστικῶν ἐκπομπῶν καὶ δημοσιευμάτων δια τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως, ὡς καὶ ἡ παραγωγή μορφωτικοῦ ὀπτικοακουστικοῦ ὕλικου».

Μετά ἀπὸ τὴν ἐνημέρωσή σας, γιὰ τὸ ρόλο καὶ γιὰ τίς εὐθύνες τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, γιὰ τὴν ἀρμοδιότητά της νὰ καταρτίζει, αὐτὴ καὶ μόνη, τὰ ποιμαντικά προγράμματα, πού θὰ ἐφαρμόζονται στίς 82 Ἱερές Μητροπόλεις τῆς ἑλληνικῆς Ἐπικράτειας καὶ γιὰ τὴν ὑποχρέωσή της, νὰ σχεδιάζει, στὰ πλαίσια τῆς ἐξουσιοδότησής της ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἀπὸ τὴ Διαρκὴ Ἱερά Σύνοδο, καὶ νὰ ὑλοποιεῖ τὴ μόρφωση καὶ τὴν κατὰ καιροὺς ἐπιμόρφωση τῶν στελεχῶν τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου, θὰ διερωτηθεῖτε (καὶ πολὺ δικαιολογημένα) τί προγράμματα καὶ τί ἔργο ἔκανε, κατὰ τὴν τριετία τῆς ἀρχιεπισκοπείας τοῦ κ. Ἱερώνυμου, ὁ ὑπεύθυνος αὐτός κλάδος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου. Τί ἀνοίγματα ποιμαντικῆς προσφορᾶς, πρὸς τὸν κουρασμένο καὶ ἀπογοητευμένο λαό μας, ἐσχεδίασε. Ποιὲς εὐκαι-

ρίες ἐπιμόρφωσης τῶν ἐκκλησιαστικῶν στελεχῶν διοργάνωσε. Ποιά προγράμματα διαφώτισης καὶ κατήχησης τοῦ πλήθους τῶν μεταναστῶν, πού εἰσέρευσαν στή χώρα μας καὶ ψάχνουν νὰ βροῦν ὄραμα ποιότητος καὶ στήριγμα ἐλπίδας, ἔθεσε σέ λειτουργία. Ποιά ἐνασχόληση καὶ ποιὸς μόχθος, πού ἀνταποκρίνονται στίς θεσμικὲς τῆς ὑποχρεώσεις, γέμισε τὸ χρόνο της καὶ τὸ ἡμερολόγιο τῆς προσφορᾶς της.

Στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ μὴν περιμένετε ἀπάντηση. Κανένας, διορισμένος καὶ ἀμοιβόμενος ὡς ἡγετικὸ στέλεχος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, δέν εἶναι σέ θέση νὰ σᾶς προσφέρει τίμια, ἐνημερωτικὴ πληροφόρηση. Καί, τὸ ἀκόμα χειρότερο: Κανένας ἀπὸ τοὺς ἡγέτες, πού στελεχώνουν τὸ Συνοδικὸ κλάδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δέ θὰ μπορέσει νὰ σᾶς ἰχνογραφήσει τὴ λειτουργικότητα, τίς ἀρμοδιότητες καὶ τίς εὐθύνες τοῦ κορυφαίου αὐτοῦ Ὁργανισμοῦ, πού ἐνῶ εἶναι σημαντικὸς καὶ ἀπαραίτητος, λειτουργεῖ περιθωριακά, ἐντελῶς ἀποκεντρωμένος καὶ λησμονημένος.

Τί κάνει, σήμερα, ἡ Ἀποστολικὴ διακονία; Ροκανίζει τὸν καιρό καὶ τὰ οἰκονομικά ἀποθέματα τῆς κεντρικῆς διοίκησης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Δέν ὀργανώνει αὐτὴ, ὡς ὑπεύθυνος κλάδος, τίς κάποιες, τίς ἐλάχιστες, εὐκαιρίες θεολογικῆς καὶ

ποιμαντικής ἐνημέρωσης τῶν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Δέν ἀνανεώνει καί δέν ἐμπλουτίζει τήν προθήκη τῶν θεολογικῶν καί τῶν ποιμαντικῶν τῆς ἐκδόσεων μέ ἐκτυπώσεις νέων βιβλίων, πού προσεγγίζουν σεμνά καί πειστικά τόν σκοτισμένο ἄνθρωπο τῆς γενιᾶς μας καί πού μεταφέρουν στό θολό κλίμα τῆς νεωτερικότητας τήν πληρότητα τοῦ Εὐαγγελικοῦ φωτός καί τή ζεστασιά τῆς θεϊκῆς ἀγάπης.

Ἡ Ἀποστολική Διακονία, αὐτή τή στιγμή, εἶναι καφενεῖο ἐκκλησιαστικοῦ κουτσομπολιοῦ καί καθέδρα ἐκφυλισμένων καί ξεθωριασμένων ἀξιωματῶν. Κατά τα τρία τελευταία χρόνια, πού τό ἀξίωμα τοῦ προέδρου τοῦ διοικητικοῦ τῆς Συμβουλίου τό ἀπολαμβάνει καί τό διαχειρίζεται ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος, δέν ἔχει διαρρεύσει ὡς πληροφόρηση, ὅτι μελετήθηκε καί δρομολογήθηκε ἔστω ἓνας σοβαρός σχεδιασμός πολὺπλευρῆς ποιμαντικῆς δράσης ἢ ὅτι ἄρχισαν νά λειτουργοῦν τά τμήματα μόρφωσης καί ἐπιμόρφωσης τῶν ἐργατῶν καί τῶν ἐθελοντῶν συνεργατῶν τῆς διακονίας τῆς ἀγάπης.

Ἡ πληροφορία, πού διαρρέει καί τροφοδοτεῖ τίς ὑποψίες, εἶναι ὅτι κάποια προβλήματα ἢ κάποια κρίματα διατηροῦν στήν ψύξη τίς σχέσεις τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας μέ τόν προ-

ιστάμενό του Ἀρχιεπίσκοπο.

Μιά πρόσθετη πληροφορία, πού περπατάει στούς διαδρόμους τοῦ Συνοδικοῦ μεγάρου καί, παραβιάζοντας τή δεσμευτική δεοντολογία, περνάει, ἀπό τίς πίσω πόρτες καί φτάνει στίς εὐπρόσδεκτες ἀκοές, εἶναι, ὅτι κάποιες λαθροχειρίες οἰκονομικῶν πόρων (πόσων καί ἀπό ποιόν, εἶναι πρόβλημα) προκάλεσαν ψυχρότητες καί ἀντιπαλότητες, ἀλλά δέν ἀφύπνισαν τήν τόλμη γιά περαιτέρω ἔλεγχο καί διαβίβαση τῆς ὑπόθεσης στήν τακτική ἐκκλησιαστική καί πολιτική δικαιοσύνη.

Ἐκεῖνο, πού παραμένει διάφανο καί ἀδιαμφισβήτητο, εἶναι ἡ πλαδαρότητα καί ἡ ἀναποτελεσματικότητα τοῦ, ὑπό τήν ἔμπνευση καί τήν καθοδήγηση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἱερώνυμου, ποιμαντικοῦ μόχθου στά ὅρια τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί στήν πεινασμένη καί πονεμένη αὐλή τῆς Αὐτοκέφαλης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Χρέος νά ἐπισημάνουμε καί νά ὑπογραμμίσουμε τίς δύο αὐτέσυν-έπειες.

1. Ἡ πρώτη συνέπεια: Ὁ πιστός λαός μας καί οἱ περίεργοι παρατηρητές, οἱ ἄνθρωποι, οἱ ἀφοσιωμένοι στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας καί οἱ προβληματικοί, πού κα-

θελώνουν τό κριτικό τους βλέμμα στους άνοιχτούς ή στους άμπαρωμένους χώρους τής έκκλησιαστικής διαβούλευσης, δέν άνακαλύπτουν καί δέ βιώνουν τήν παρουσία του πρώτου Έπισκόπου. Θεσμικά καί τυπικά ύπάρχει καί μάλιστα ένθρονισμένος στην Έπαλξη τής έξουσίας καί κοσμημένος μέ τά μουσειακά του διάσημα. Άλλά, όντολογικά καί χαρισματικά, εΐναι άνύπαρκτος, άκαρπος καί άφωνος. Σιωπηλό καί σκοτεινό άντίγραφο πλασματικής, είδωλικής μεγαλοπρέπειας. Δέ διαθέτει πνοή καρδιάς. Δέν σφίγγει στό χέρι τό σκήπτρο τής τόλμης. Δέν έκφέρει λόγο άγάπης καί διδαχής.

Αυτή ή απόσταση του ποιμένα από τό ποίμνιο, πιστοποιεί τήν Έραρχία τής Έκκλησίας μας άκέφαλη καί τό πλήρωμα βυθισμένο στη σκοτεινιά τής όρφάνιας.

2. Έ δεύτερη συνέπεια: Έ ευρεΐα Συνοδική μονάδα, οί Άρχιερεΐς, πού συγκροτούν τή Σύνοδο τής Έραρχίας, προβληματισμένοι καί αυτοί καί άνήσυχoi για τίς εξελίξεις τής επόμενης μέρας, δρομολόγησαν τίς διαδικασίες τής διαδοχής. Άλλοι μέ μυστικές διαβουλεύσεις καί μέ στόχο τή σύμπληξη φιλικής ομάδας ύποστήριξης καί παροχής ψήφου. Καί άλλοι μέ θαρρετές ή καί μέ προκλητικές έμφανίσεις στίς έξέδρες δημόσιας προ-

βολής καί επίδειξης, προς άγρα θαυμαστών καί προς δημιουργία ρεύματος ύποστηρικτικού των φιλοδοξιών τους.

Όλοι βλέπουν πολύ κοντά τήν ήμέρα, πού ό Έρώνυμος θά άποσύρει τό χέρι του από τό τιμόνι τής ελληνικής Έκκλησίας (θεληματικά ή βίαια, άγνωστο) καί θά άποσυρθεΐ στά Οινόφυτα Βοιωτίας, στό περιβόλι των παιδικών του χρόνων, για νά συμμαζέψει τίς άναμνήσεις του καί νά άποσβέσει τίς πικρίες του. Καί όλοι έτοιμάζονται για τό άθλημα τής διαδοχής.

Αυτός ό Έραρχικός ξεσηκωμός οΰτε άγνοείται, οΰτε άπωθεΐται στό περιθώριο. Περνάει, μέ ύπερφορτισμένη άρθρογραφία, στον καθημερινό Τύπο. Διασαλπίζεται από τίς ιστοσελίδες, πού διακινούν τίς φιλικές ή τίς έχθρικές διαθέσεις του πλήθους. Ψιθυρίζεται στα συντροφικά κυκλώματα καί στερεώνει τήν πεποίθηση τής επερχόμενης άλλαγής.

Γιά όλους καί σέ όλα τά μήκη τής ελληνικής γής, ό Αρχιεπίσκοπος εΐναι ήγέτης άποτυχημένος, γέννημα τής σκοτεινής ίντριγκας, πού καρτερεί, σιωπηλά στη θύρα, τό άμάξι τής φυγής.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ποιμαντικές ἐπισημάνσεις ἀπὸ τὴν παγκόσμια Ὁρθοδοξία.

Ὑποκατάσταση τοῦ Εὐαγγελίου

(Ὁ συγγραφέας τοῦ ἄρθρου, πού ἀκολουθεῖ σέ μετάφραση, εἶναι ἀμερικανὸς Ὁρθόδοξος ἱερέας, γνωστός στό περιοδικό μας, (βλ. τεῦχος 257). Θίγει ἓνα πρόβλημα-πειρασμό διαχρονικό στὴν Ἐκκλησία μας, πού στίς μέρες μας παρουσιάζει ἔξαρση).

Ὅταν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν ἐπιστολή του πρὸς τοὺς Γαλάτες τοὺς ἐπιτιμοῦσε, δὲν τὸ ἔκανε γιατί εἶχαν διαπράξει κάποιο βαρὺ ἠθικό παράπτωμα. Δὲν τοὺς κατηγοροῦσε ὅτι εἶχαν διαπράξει φόνο, μοιχεία, βλασφημία, κλοπή. Οὔτε τοὺς ἐπέπληττε γιατί εἶχαν ἐπιστρέψει πίσω στὸν τρόπο ζωῆς τοῦ κόσμου. Τό κατηγορητήριο τοῦ Παύλου πρὸς τὴν Ἐκκλησία τῆς Γαλατείας εἶχε νά κάνει ἀπλὰ καὶ μόνο, μέ τὸ ὅτι εἶχαν ἀντικαταστήσει τὸ Εὐαγγέλιο μέ μιὰ ἄλλη διδασκαλία, τὴν ὁποία προσδιόριζε ὡς «κατ' ἄνθρωπον», δηλ., ἀνθρώπινη. Εἶχαν ὑποκαταστήσει τὸ Εὐαγγέλιο μέ κάτι ἄλλο.

Τό Εὐαγγέλιο, πού εἶχε κηρύξει ὁ Παῦλος στοὺς Γαλάτες, ἦταν ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ Υἱῷ Αὐτοῦ

καὶ ἐν τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι. Δέν ἦταν, κατὰ πρῶτο λόγο, μιὰ διδασκαλία περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου. Ἦταν μιὰ διακήρυξη τῆς ἄφατης δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἔφτασε ὁ πρῆπων καιρὸς, πού εἶχε καθορίσει. Ἐγραψε ὁ Παῦλος: «ὅτε δέ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικὸς, γενόμενον ὑπὸ νόμον (διετέλεσε κάτω ἀπὸ τὴν κυριαρχία τοῦ νόμου), ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν (γιά νά γίνουμε υἱοὶ τοῦ Θεοῦ). Ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν κρᾶζον· ἀββὰ ὁ πατήρ (Ἀββὰ, Πατέρα)» (Γαλ. δ' 4-6). Αὐτὸ ἦταν τὸ «καλὸ νέο», τὸ Εὐαγγέλιο· ἡ σάρκωση τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ θέωση τοῦ ἀνθρώπου. Κάθε ἄλλο

μήνυμα, σέ αντικατάσταση αὐτοῦ, ἔγραψε ὁ Παῦλος, ἦταν «ἕτερον εὐαγγέλιον».

Στὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴ προσδιορίζεται ὡς **"ἕτερον εὐαγγέλιον"** ἡ δικαίωση τοῦ ἀνθρώπου ὡς καρπὸς τῆς τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου. Ἐκεῖνοι, δηλαδή, πού κήρυτταν αὐτό τό «ἕτερον εὐαγγέλιον», δέν κήρυτταν κάτι κακό. Κήρυτταν κάτι καλό.

Στὴν πραγματικότητα, οἱ ἐπικίνδυνοι ἀνταγωνιστές τοῦ Εὐαγγελίου σπάνια εἶναι κακοί. Εὐκόλα μπορεῖ νά ἀναγνωρίσει κανεῖς αὐτά, πού συγκρούονται κατ' εὐθείαν μέ τό Εὐαγγέλιο, ὅπως εἶναι ὁ φόνος, ἡ βιαιοπραγία, ἡ σεξουαλική ἀνηθικότητα, ἡ διάλυση τοῦ γάμου, κτλ. Ὅλα αὐτά, πού σίγουρα ἀντίκεινται στό Εὐαγγέλιο, εἶναι ἀπίθανο νά τό ἀνταγωνιστοῦν ἢ νά τό ὑποκαταστήσουν.

Κανονικά, μόνο καλὰ πράγματα μπορεῖ νά προβληθοῦν ὡς κατάλληλα ὑποκατάστατα τοῦ Εὐαγγελίου. Σπάνια τό Εὐαγγέλιο ἀλλοιώνεται ἀπό τό κακό· τό πιθανότερο εἶναι νά διαστρεβλωθεῖ ἀπό κάτι τό λιγότερο καλό. Στὴν περίπτωσι τῶν Γαλατῶν, αὐτό τό λιγότερο καλό ἦταν ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος!

Ἔτσι, ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Παύλου, μερικοὶ Χριστιανοὶ εἶχαν ἀρχίσει νά ἀντικαθιστοῦν τό Εὐαγγέλιο μέ κάποια ἄλλη διδασκαλία «κατ' ἀνθρώπον». Μέ ἄλλα λόγια, τό μήνυμα τοῦ Θεοῦ εἶχε ἤδη ἀρχίσει νά παραγ-

κωνίζεται ἀπὸ κάποιες ἀνθρώπινες θεωρήσεις καὶ ἐπιδιώξεις.

Οἱ ὑποκαταστάσεις τοῦ Εὐαγγελίου παραμένουν ἕνας διαρκὲς πειρασμὸς γιὰ τοὺς Χριστιανούς. Τὰ ὑποκατάστατα δέν εἶναι συνήθως κακὰ πράγματα. Κατὰ κανόνα εἶναι καλὰ, ὅπως, ἡ παγκόσμια εἰρήνη, οἱ οἰκογενειακές ἀξίες, ἡ οἰκονομικὴ σταθερότητα, ἡ ἱερότητα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, ὁ πατριωτισμὸς, ἡ οἰκολογικὴ εὐαισθησία, ὁ πολιτικὸς ἀκτιβισμὸς γιὰ τὴν προάσπιση τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Προφανῶς, αὐτὰ δέν εἶναι κακὰ. Εἶναι καλὰ καὶ ἐπιθυμητά. Εὐλόγα θά ἔλεγε κανεῖς ὅτι ἡ μέριμνα γιὰ τὴν προάσπιση πολλῶν ἐξ αὐτῶν ἔχει ἀναπτυχθεῖ στὴν ἀνθρώπινη συνείδηση ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ Εὐαγγελίου. Δέν εἶναι ὅμως ΤΟ Εὐαγγέλιο, καὶ δέν μποροῦν νά τεθοῦν ὡς ὑποκατάστατα ἢ ἀνταγωνιστές τοῦ Εὐαγγελίου.

Δυστυχῶς τέτοιες ὑποκαταστάσεις φαίνεται ὅτι ὑπάρχουν σ' ὅλες τίς ἐποχές. Σ' ἓνα πρόσφατο συμπόσιο περιβαλλοντολογικοῦ ἐνδιαφέροντος γνωστὸς Ὁρθόδοξος Ἐπίσκοπος καυχίотαν· «Ἡ προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος βρίσκεται στὴν κορυφὴ τῆς ποιμαντικῆς μου (sic) μέριμνας καὶ τοῦ προγράμματός μου γιὰ τίς δύο τελευταῖες δεκαετίες». Συμβαίνει νά ἔχω παρακολουθήσει τὴ διακονία αὐτοῦ τοῦ Ἐπισκόπου κατὰ τίς τελευταῖες δύο δεκαετίες καὶ δέν ὑπερβάλλει· πράγματι, ἡ προστασία τοῦ πε-

ριβάλλοντος υπήρξε στην κορυφή της ποιμαντικής του δραστηριότητας και του προγράμματός του. Δυσκολεύομαι έν τούτοις νά φανταστώ τόν Ἀπόστολο Παῦλο νά υἱοθετεῖ γιά τόν ἑαυτό του τέτοιου εἴδους προτεραιότητες .

Αὐτό εἶναι ἕνα ἐξοφλαλμο παράδειγμα σύγχρονης ὑποκατάστασεως τοῦ Εὐαγγελίου. Πολύ σοβαρότερες εἶναι, γιά μένα τουλάχιστον, οἱ πολλές περιπτώσεις ὅπου τό Εὐαγγέλιο ὑποκαθίσταται ἀπό, ἢ συγχέεται μέ, πατριωτισμούς ἢ ἐθνικές ἐπιδιώξεις. Πράγματι, γιά νά ἀναφερθοῦμε στή χώρα μας (σ.μ. τίς ΗΠΑ), μπορεῖ εὐλόγα κανεῖς νά θεωρήσει βέβαιο ὅτι ἡ καρποφορία τῶν προσπαθειῶν Ὁρθόδοξου εὐαγγελισμοῦ τοῦ λαοῦ μας θά ἦταν δυό φορές αὐτῆς, πού εἶναι σήμερα, ἂν στίς ἐνορίες μας δέν συγχέαμε τά μηνύματα θέτοντας τίς ἐθνικές σημαῖες στά τέμπλα πλάι στίς εἰκόνες.

Ἀκόμα καί ἡ δικαιοδοσιακή ἐνότητα τῶν Ὁρθόδοξων σ' αὐτή τή χώρα, (σ.μ. ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι, ἀνεξάρτητα ἀπό τήν ἐθνική τους καταγωγή, νά ἀνήκουν σέ μιά διοικητικά ἐνωμένη Ἐκκλησία), ἕνας στόχος, γιά τόν ὁποῖο πολλοί μέ πάθος ἀγωνίζονται, μερικές φορές προβάλλεται γιά λόγους πολιτικῶν πλεονεκτημάτων. Συχνά αὐτή ἡ ἐνότητα σαφῶς ἐπιδιώκεται ὄχι γιά νά ἱκανοποιήσει τίς θεολογικές θέσεις τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλά γιά νά ἀποκτήσουν οἱ Ὁρθόδο-

ξοι, ἐνωμένοι, ἰσχυρότερη φωνή στοῦς κυβερνητικούς προθαλάμους.

Προγράμματα πολιτικά, οἰκονομικά καί κοινωνικά, κατά τήν ἄποψή μου, εἶναι σήμερα τά πιό ἐπικίνδυνα καί ἄμεσα ὑποκατάστατα τοῦ Εὐαγγελίου, γιατί μπορεῖ κανεῖς νά ἐπιδιώξει τούς στόχους τους χωρίς δεσμεύσεις γιά προσωπική πίστη, μετάνοια, καθαρότητα καρδιάς καί ἄλλα παρόμοια «ἐνοχλητικά» πράγματα .

π. Πατρίκιος Reardon

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτήτης - Ἐκδότης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

Μέ ρωτοῦν

Ἀνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας καί παράγοντες τῆς πιάτσας μέ ρωτοῦν:

Ὅταν ὁ μακαριότατος Ἀρχιεπίσκοπός μας ἐπισκέφτηκε ἐπίσημα τό νησί τῆς Ζακύνθου, γέμισε ἡ ψυχὴ του μέ θάμβος καί δέος. Καί, προσφωνώντας τόν ἐπιτόπιο Μητροπολίτη, τόν γνωστό σέ ὅλους Ζακύνθου Χρυσόστομο, εἶπε: «Θαυμάζω τὴν ἀρχοντιά σου».

Ἡ ἀπορία καί τό ἐρώτημα, πού διατρέχουν ἀπὸ τό ἓνα ἄκρο, ἴσαμε τό ἄλλο, τῆς ἐλληνικῆς μας πατρίδας, δέ ζητοῦν ἀπάντηση καί ἐνημέρωση ἀπὸ τόν Ζακύνθου Χρυσόστομο, ἀλλὰ ἀπὸ τόν προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας μας Ἱερώνυμο.

Ὁ Ζακύνθου Χρυσόστομος εἶναι πασίγνωστος. Ἐχει μακρὰ θητεία καί ἀνάμειξη στὰ ἐκκλησιαστικά δρώμενα. Ἐφερε τὰ πιστοποιητικά τῆς ποικίλης ἄσκησής του ἀπὸ τὴ Μονὴ τοῦ Σινά. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ τόν χειροτόνησε βοηθὸ ἐπίσκοπο καί, ἴσως, ἐκτιμώντας τίς μαντικές του ικανότητες, τόν τίμησε μέ τόν τίτλο «Δωδώνης». Ἐγινε ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης. Ἐπιφορτίστηκε μέ τὴν εὐθύνη νά φωτίσει καί νά λαμπρύνει τό μοναχικὸ ἰδεῶδες. Διαχειρίστηκε, ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν, τὴν ἀμύθητη περιουσία, πού καλύπτει ὁλόκληρο τό Πεντελικὸ ὄρος. Ἐγινε Μητροπολίτης Ζακύνθου. Ἡ φήμη του ἐνισχύθηκε ἀκόμη περισσότερο. Ὁργάνω-

σε καί ὀργανώνει πανηγύρια, πού τὰ τιμοῦν μέ τὴν παρουσία τους Μητροπολίτες ἀπὸ ὁλόκληρὴ τὴν Ἑλλάδα καί ἐκπρόσωποι ἀπὸ ἄλλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. Ἀναδείχτηκε φίλος καί συνομιλητὴς τῆς συζύγου τοῦ ἄλλοτε πρωθυπουργοῦ. Ἐγινε φορέας μηνυμάτων καί πληροφοριῶν στὰ ἠλεκτρονικά συγκροτήματα τῆς Ἐνημέρωσης. Παραμένει, ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν, στὴν ἐξέδρα τῆς προβολῆς καί στοῦ ἐδῶλιο τῆς ἐπὶ κρισης.

Μέ ρωτοῦν, ἐπίμονα καί βασιανιστικά. Ποιὸ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ χαρίσματα τοῦ Ζακύνθου Χρυσόστομου μάγεψε τόν κ. Ἱερώνυμο καί, ἐντυπωσιασμένος, φώναξε: «Θαυμάζω τὴν ἀρχοντιά σου».

Μιά τέτοια κουβέντα δέν εἶπε σέ κανέναν ἀπὸ τοὺς ὀγδόντα Μητροπολίτες. Ὅποιονδήποτε ἀπὸ αὐτοὺς τόν ἐπισκέφτηκε καί θεώρησε χρεὸς του νά τόν προσφωνήσει, τόν κόσμησε μέ τὰ δάφνινα στεφάνια τῆς ρουτίνας. Τόν Ζακύνθου τόν ἀνέβασε στὰ ὕψη τῆς μοναδικῆς ἀρχοντίας καί τοῦ λαμπυρίζοντος ἡθους. Τί ξέρεי ὁ κ. Ἱερώνυμος γιὰ τόν Ζακύνθου; Ποιὰ πτυχὴ τῆς ζωῆς του τόν ἐντυπωσιάζει; Ποιὸ χάρισμα ἢ ποιὰ ἰδιαιτερότητα τόν ἀνυψώνει στοῦ μπαλκόνι τῆς ἀρχοντίας; Νομίζω, πὼς ἔχει ὑποχρέωση ὁ προκαθήμενος, νά δώσει πληροφορίες στοῦ ποιμνιοῦ του. Καί νά μὴν ἀφήσει τοὺς ψιθύρους νά πλανῶνται σέ ἐρωτηματικά δυσδιακριβώτα.

Ἡ «Ἐλεύθερη Πληροφόρηση» στοῦ διαδικτίου.

Διεύθυνση: el-pliroforisi.gr

Καί οἱ Ἐκδόσεις «Σπορά» στοῦ διαδικτίου

(γιὰ μιά γνωριμία μέ τό συγγραφικὸ ἔργο τοῦ

Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου)

Διεύθυνση: spora.gr